

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia extinsă)

17 februarie 2017¹

„Răspundere extracontractuală — Precizia cererii introductive — Prescripție — Admisibilitate —
Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale — Termen rezonabil de soluționare —
Prejudiciu material — Dobânzi calculate la cuantumul amenzii neplătite — Comisioane de constituire a
garanției bancare — Legătură de cauzalitate”

În cauza T-40/15,

Plásticos Españoles, SA (ASPLA), cu sediul în Torrelavega (Spania),

Armando Álvarez, SA, cu sediul în Madrid (Spania),

reprezentate inițial de M. Troncoso Ferrer, de C. Ruixó Claramunt și de S. Moya Izquierdo, ulterior de
M. Troncoso Ferrer și de S. Moya Izquierdo, avocați,

reclamante,

împotriva

Uniunii Europene, reprezentată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, reprezentată inițial de
A. Placco, ulterior de J. Inghelram, de Á. Almendros Manzano și de P. Giusta, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Comisia Europeană, reprezentată de P. van Nuffel, de F. Castilla Contreras și de C. Urraca Caviedes,
în calitate de agenți,

intervenientă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 268 TFUE și prin care se urmărește repararea
prejudiciului pretins suferit de reclamante ca urmare a duratei procedurii în fața Tribunalului în
cadrul cauzelor în care s-au pronunțat Hotărârile din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06,
nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673),

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă),

compus din domnul S. Papasavvas, președinte, doamna I. Labucka și domnii E. Bieliūnas (raportor),
V. Kreuzschitz și I. S. Forrester, judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator principal,

¹ — Limba de procedură: spaniola.

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 24 noiembrie 2016,
pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

- 1 Prin cererile introductive depuse la grefa Tribunalului la 24 februarie 2006, reclamantele, Plásticos Españoles, SA (ASPLA), pe de o parte, și Armando Álvarez, SA, pe de altă parte, au introdus fiecare o acțiune împotriva Deciziei C(2005) 4634 a Comisiei din 30 noiembrie 2005 privind o procedură de aplicare a articolului [101 TFUE] (cazul COMP/F/38.354 – Saci industriali) [denumită în continuare „Decizia C(2005) 4634”]. În cererile formulate, acestea au solicitat în esență ca Tribunalul să anuleze această decizie în măsura în care le privea sau, în subsidiar, să reducă cuantumul amenzii care le-a fost aplicată.
- 2 Prin Hotărârile din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673), Tribunalul a respins aceste acțiuni.
- 3 Prin cererile introductive depuse la 24 ianuarie 2012, reclamantele au declarat recursuri împotriva Hotărârilor din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673).
- 4 Prin Hotărârile din 22 mai 2014, ASPLA/Comisia (C-35/12 P, EU:C:2014:348) și Armando Álvarez/Comisia (C-36/12 P, EU:C:2014:349), Curtea a respins aceste recursuri.

Procedura și concluziile părților

- 5 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 27 ianuarie 2015, reclamantele au introdus prezenta acțiune împotriva Uniunii Europene, reprezentată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene sau de Comisia Europeană.
- 6 Prin acte separate depuse la grefa Tribunalului la 9 aprilie și, respectiv, la 21 aprilie 2015, Curtea de Justiție a Uniunii Europene și Comisia au ridicat, fiecare, câte o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului din 2 mai 1991.
- 7 Prin Ordonanța din 27 aprilie 2015, președintele Camerei a treia a suspendat, la cererea Comisiei, procedura în prezenta cauză până la pronunțarea deciziei Curții prin care se finalizează judecata în cauza C-71/15 P, Curtea de Justiție/Kendrion.
- 8 Prin Ordonanța din 18 decembrie 2015, Curtea de Justiție/Kendrion (C-71/15 P, nepublicată, EU:C:2015:857), cauza a fost radiată din registrul Curții.
- 9 După reluarea procedurii în prezenta cauză, la 17 februarie 2016, Tribunalul a trimis cauza Camerei a treia extinse.
- 10 Prin Ordonanța din 4 martie 2016, ASPLA și Armando Álvarez/Uniunea Europeană (T-40/15, nepublicată, EU:T:2016:133), Comisia a fost scoasă din prezenta cauză în calitate de reprezentantă a Uniunii, în urma desistării parțiale a reclamantelor.
- 11 La 11 martie 2016, Comisia a formulat, prin act depus la grefa Tribunalului, o cerere de intervenție în susținerea concluziilor Curții de Justiție a Uniunii Europene.

- 12 La 14 martie 2016, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a depus un memoriu în apărare.
- 13 La 4 aprilie 2016, Tribunalul a decis că nu era necesar un al doilea schimb de memorii. Pe de altă parte, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, acesta a invitat Curtea de Justiție a Uniunii Europene să indice dacă a solicitat și a obținut permisiunea reclamantelor și a Comisiei pentru a putea prezenta anumite documente care figurau în anexele la memoriul în apărare și care erau aferente cauzei în care s-a pronunțat Hotărârea din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) (denumită în continuare „cauza T-76/06”), și cauzei în care s-a pronunțat Hotărârea din 16 noiembrie 2011, Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673) (denumită în continuare „cauza T-78/06”).
- 14 La 19 aprilie 2016, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a răspuns la întrebarea menționată la punctul 13 de mai sus. Aceasta a solicitat Tribunalului să considere, cu titlu principal, că ea nu trebuia să solicite și să obțină permisiunea reclamantelor și a Comisiei pentru a putea prezenta documentele aferente cauzelor T-76/06 și T-78/06 și, cu titlu subsidiar, că respectiva permisiune a fost dată în mod implicit de reclamante și de Comisie. Cu titlu foarte subsidiar, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a solicitat ca răspunsul său să fie examinat ca o cerere de măsuri de organizare a procedurii prin care se solicită Tribunalului să dispună prezentarea în cadrul prezentei acțiuni a documentelor care constituie dosarul cauzelor T-76/06 și T-78/06 și în special a documentelor anexate la memoriul în apărare.
- 15 La 25 aprilie 2016, președintele Camerei a treia extinse a Tribunalului a decis, în primul rând, să retragă din dosar documentele care figurau în anexele la memoriul în apărare depus în prezenta cauză și care erau aferente cauzelor T-76/06 și T-78/06. Această decizie a fost motivată de faptul că, pe de o parte, Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu a solicitat și nici nu a obținut permisiunea părților în cauzele T-76/06 și T-78/06 pentru a putea prezenta documentele menționate și, pe de altă parte, că ea nu a solicitat accesul la dosarul cauzelor respective în temeiul articolului 38 alineatul (2) din Regulamentul de procedură. În al doilea rând, președintele Camerei a treia extinse a Tribunalului a decis, în temeiul articolului 88 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, să invite reclamantele să își exprime poziția cu privire la cererea de măsuri de organizare a procedurii care a fost formulată cu titlu foarte subsidiar de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în răspunsul din 19 aprilie 2016, menționat la punctul 14 de mai sus.
- 16 Prin Ordonanța din 28 aprilie 2016, ASPLA și Armando Álvarez/Uniunea Europeană (T-40/15, nepublicată), președintele Camerei a treia extinse a Tribunalului a admis cererea de intervenție depusă de Comisie în susținerea concluziilor Curții de Justiție a Uniunii Europene și a precizat că drepturile Comisiei vor fi cele prevăzute la articolul 116 alineatul (6) din Regulamentul de procedură din 2 mai 1991.
- 17 La 2 mai 2016, Tribunalul a permis reclamantelor să depună o replică în urma prezentării unei cereri motivate în mod corespunzător de acestea.
- 18 La 10 mai 2016, reclamantele și-au exprimat poziția cu privire la cererea de măsuri de organizare a procedurii menționată la punctul 15 de mai sus. În această privință, ele au subliniat că se opun ca Tribunalul, în cazul în care ar considera oportun, să adopte respectiva măsură de organizare a procedurii.
- 19 La 31 mai 2016, Tribunalul a constatat că pregătirea judecății și soluționarea prezentei cauze impuneau, având în vedere obiectul acesteia, punerea la dispoziția sa a dosarului din cauzele T-76/06 și T-78/06. Astfel, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură, Tribunalul a decis depunerea la dosarul prezentei cauze a dosarelor din cauzele T-76/06 și T-78/06.

- 20 La 13 iunie 2016, reclamantele au depus o replică.
- 21 La 17 iunie 2016, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a solicitat notificarea dosarului din cauzele T-76/06 și T-78/06.
- 22 La 25 iulie 2016, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a depus o duplică.
- 23 La 23 septembrie 2016, Tribunalul a adresat reclamantelor o întrebare și a solicitat acestora să depună anumite documente. Reclamantele au dat curs acestor solicitări prin scrisoarea din 10 octombrie 2016.
- 24 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 24 noiembrie 2016.
- 25 Prin scrisoarea depusă la grefa Tribunalului la 6 decembrie 2016, reprezentantul reclamantelor l-a informat pe acesta din urmă că a săvârșit o eroare în cadrul unuia dintre răspunsurile sale la o întrebare orală, care a fost notată în procesul-verbal al ședinței.
- 26 Prin Ordonanța din 16 decembrie 2016, fază orală a procedurii a fost redeschisă. La 19 decembrie 2016, scrisoarea reclamantei menționată la punctul 25 de mai sus a fost depusă la dosar.
- 27 La 21 decembrie 2016, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a depus observații cu privire la scrisoarea menționată la punctul 25 de mai sus.
- 28 La 9 ianuarie 2017, fază orală a procedurii a fost închisă.
- 29 Reclamantele solicită Tribunalului:
- obligarea Curții de Justiție a Uniunii Europene la repararea prejudiciului care le-a fost cauzat ca urmare a încălcării articolului 47 al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene prin plata unei despăgubiri de 3 495 038,66 euro, sumă la care vor trebui să se adauge dobânzile compensatorii și moratorii la rata aplicată de Banca Centrală Europeană (BCE) pentru principalele sale operațiuni de refinanțare, majorată cu două puncte, de la data introducerii acțiunii;
 - obligarea Curții de Justiție a Uniunii Europene la plata cheltuielilor de judecată.
- 30 Curtea de Justiție a Uniunii Europene, susținută de Comisie, solicită Tribunalului:
- cu titlu principal, declararea acțiunii ca inadmisibilă sau, în caz contrar, declararea acesteia ca inadmisibilă în parte, în ceea ce privește prejudiciile care s-ar fi materializat anterior datei de 27 ianuarie 2010;
 - cu titlu subsidiar, respingerea cererii de despăgubire pentru prejudiciul material invocat ca nefondată;
 - obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la admisibilitate

- 31 Curtea de Justiție a Uniunii Europene invocă două cauze de inadmisibilitate întemeiate, prima, pe lipsa de claritate și de precizie a cererii introductive, iar cea de a doua pe prescripția cererii de reparare a prejudiciului material invocat.

Cu privire la cauza de inadmisibilitate invocată cu titlu principal și întemeiată pe lipsa de claritate și de precizie a cererii introductive

- 32 Curtea de Justiție a Uniunii Europene susține că acțiunea trebuie declarată inadmisibilă în ansamblu, pentru motivul că cererea introductivă este lipsită de claritate și de precizie în ceea ce privește prejudiciul suferit în mod individual de ASPLA și de Armando Álvarez.

- 33 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul articolului 21 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene coroborat cu articolul 53 primul paragraf din statutul menționat și al articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură din 2 mai 1991, orice cerere trebuie să indice obiectul litigiului și expunerea sumară a motivelor invocate. Această expunere trebuie să fie suficient de clară și de precisă pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să se pronunțe asupra acțiunii, dacă este cazul, fără să aibă nevoie de alte informații. În vederea garantării securității juridice și a bunei administrări a justiției, pentru ca o acțiune să fie admisibilă, se impune ca elementele esențiale de fapt și de drept pe care se întemeiază aceasta să reiasă, cel puțin în mod sumar, dar coerent și inteligibil, din însuși textul cererii introductive. În special, pentru a îndeplini aceste cerințe, o cerere de reparare a pretinselor prejudicii cauzate de o instituție a Uniunii trebuie să cuprindă elementele care să permită identificarea comportamentului pe care reclamantul îl reproșează instituției, a motivelor pentru care consideră că există un raport de cauzalitate între comportament și prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit, precum și a caracterului și a întinderii acestui prejudiciu (a se vedea Hotărârea din 7 octombrie 2015, Accorinti și alții/BCE, T-79/13, EU:T:2015:756, punctul 53 și jurisprudența citată).

- 34 În speță, în primul rând, este adevărat că, astfel cum observă Curtea de Justiție a Uniunii Europene, concluziile cererii introductive conțin o cerere de reparare a unui prejudiciu evaluat în mod global.

- 35 Cu toate acestea, reiese din prezentarea cererii introductive și a documentelor care o însoțesc că acțiunea a fost introdusă atât de ASPLA, cât și de Armando Álvarez. Pe de altă parte, concluziile formulate în cererea introductivă, interpretate în lumina conținutului acesteia din urmă, privesc repararea prejudiciului material care ar fi fost suferit de reclamante ca urmare a unei preținse încălcări a cerințelor legate de respectarea termenului rezonabil de soluționare (denumit în continuare „termenul rezonabil de soluționare”) în cauzele T-76/06 și T-78/06, care priveau ASPLA și, respectiv, Armando Álvarez.

- 36 Pe de altă parte, în ceea ce privește identificarea prejudiciului suferit de fiecare dintre reclamante, trebuie subliniat că această problemă impune o examinare a probelor prezentate de acestea și, prin urmare, ține de aprecierea temeiniciei prezentei acțiuni. În orice caz, reiese din dosar că reclamantele au furnizat elementele necesare pentru identificarea prejudiciului suferit de fiecare dintre ele.

- 37 În al doilea rând, este adevărat că, pe de o parte, reclamantele susțin că durata procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06 a depășit cu 24 de luni și, respectiv, cu 28 de luni termenul rezonabil de soluționare, pentru motivul că data ședinței le-ar fi fost comunicată la 14 ianuarie 2011 în fiecare dintre aceste cauze, iar nu la doi ani după depunerea duplicii de către Comisie, și anume la 12 februarie 2009 și, respectiv, la 6 octombrie 2008.

- 38 Pe de altă parte, reclamantele arată că media depășirii termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 este de 25,5 luni și evaluează prejudiciul lor pe baza unui simplu calcul prorata întemeiat pe ansamblul sumelor pe care le-ar fi plătit în cadrul procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06, precum și în cauzele în care s-au pronunțat Hotărârile din 22 mai 2014, ASPLA/Comisia (C-35/12 P, EU:C:2014:348) și Armando Álvarez/Comisia (C-36/12 P, EU:C:2014:349).
- 39 Cu toate acestea, trebuie arătat că, în memoriul în apărare, Curtea de Justiție a Uniunii Europene ridică o excepție de inadmisibilitate întemeiată pe prescripție. Pe de altă parte, aceasta contestă existența încălcării termenului rezonabil de soluționare invocat, precum și amploarea unei asemenea încălcări. În plus, ea contestă existența prejudiciului invocat, precum și întinderea acestuia. De asemenea, arată că nu există o legătură de cauzalitate. În sfârșit, în ședință, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a fost în măsură să își exprime poziția cu privire la răspunsul reclamantelor la o întrebare scrisă adresată de Tribunal, în care acestea din urmă au indicat data la care au început să sufere un prejudiciu în fiecare dintre cauzele T-76/06 și T-78/06.
- 40 În consecință, reclamantele au furnizat elementele necesare pentru identificarea prejudiciului suferit de fiecare dintre ele, iar Curtea de Justiție a Uniunii Europene a fost în măsură să își prezinte argumentele în apărare, inclusiv în ședința de audiere a pledoariilor. Pe de altă parte, aceste elemente oferă Tribunalului posibilitatea să se pronunțe.
- 41 Prin urmare, prima cauză de inadmisibilitate trebuie respinsă.

Cu privire la cauza de inadmisibilitate invocată cu titlu subsidiar și întemeiată pe prescripția termenului de introducere a cererii de despăgubiri pentru prejudiciul material invocat

- 42 Curtea de Justiție a Uniunii Europene arată că acțiunea este inadmisibilă în măsură în care urmărește repararea unui prejudiciu suferit cu mai mult de cinci ani înaintea introducerii prezentei acțiuni, cu alte cuvinte anterior datei de 27 ianuarie 2010.
- 43 În această privință, trebuie amintit că articolul 46 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicabil procedurii în fața Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din același statut, prevede următoarele:
- „Acțiunile formulate împotriva Uniunii în materie de răspundere extracontractuală se prescriu după cinci ani de la producerea faptului care a stat la baza lor. Prescripția este întreruptă fie prin cerere de chemare în judecată în fața Curții de Justiție, fie prin cererea prealabilă pe care partea prejudiciată o poate adresa instituției competente a Uniunii [...]”
- 44 Reiese din jurisprudență că prescripția are drept funcție concilierea protecției drepturilor persoanei vătămate și a principiului securității juridice. Durata termenului de prescripție a fost stabilită ținând seama în special de timpul necesar părții pretins vătămate pentru a aduna informații corespunzătoare în vederea formulării unei eventuale acțiuni și pentru a verifica faptele susceptibile de a fi invocate în susținerea acestei acțiuni (Hotărârea din 8 noiembrie 2012, *Evropaiki Dynamiki/Comisia*, C-469/11 P, EU:C:2012:705, punctul 33; a se vedea de asemenea în acest sens Ordonanța din 18 iulie 2002, *Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Comisia*, C-136/01 P, EU:C:2002:458, punctul 28).
- 45 Potrivit unei jurisprudențe constante, termenul de prescripție începe să curgă atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute pentru obligația de despăgubire (a se vedea Hotărârea din 8 noiembrie 2012, *Evropaiki Dynamiki/Comisia*, C-469/11 P, EU:C:2012:705, punctul 34 și jurisprudența citată).
- 46 Desigur, articolul 46 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene trebuie să fie interpretat în sensul că nu se poate invoca prescripția împotriva victimei unui prejudiciu care nu ar fi putut lua cunoștință de faptul cauzator al acestui prejudiciu decât la o dată tardivă și care nu ar fi putut

dispune, astfel, de un termen rezonabil pentru a-și formula acțiunea sau cererea înaintea expirării termenului de prescripție. Totuși, condițiile de care depinde nașterea obligației de a repara prejudiciile menționate la articolul 340 al doilea paragraf TFUE și, astfel, normele care reglementează prescripția acțiunilor având ca obiect repararea acestor prejudicii nu se pot întemeia decât pe criterii strict obiective (a se vedea Hotărârea din 8 noiembrie 2012, Evropaiki Dynamiki/Comisia, C-469/11 P, EU:C:2012:705, punctele 35 și 36 și jurisprudența citată).

- 47 Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante, aprecierea subiectivă cu privire la realitatea prejudiciului de către victima acestuia nu poate fi luată în considerare pentru a se stabili data la care începe să curgă termenul de prescripție a acțiunii în răspundere extracontractuală a Uniunii (a se vedea Hotărârea din 8 noiembrie 2012, Evropaiki Dynamiki/Comisia, C-469/11 P, EU:C:2012:705, punctul 37 și jurisprudența citată, Hotărârea din 28 februarie 2013, Inalca și Cremonini/Comisia, C-460/09 P, EU:C:2013:111, punctul 70).
- 48 În speță, trebuie subliniat că „faptul care stă la baza” prezentei „acțiuni formulate împotriva Uniunii” este o neregularitate de procedură care ia forma unei pretinse încălcări a termenului rezonabil de soluționare de către o instanță a Uniunii. Stabilirea momentului de la care începe să curgă termenul de prescripție de cinci ani prevăzut la articolul 46 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene trebuie să țină seama, așadar, de această circumstanță. În special, termenul de prescripție nu poate începe să curgă la o dată la care faptul cauzator continuă să se producă, ci momentul de la care începe să curgă acest termen trebuie stabilit la o dată la care faptul cauzator s-a concretizat în întregime.
- 49 Prin urmare, în cazul specific al unei acțiuni în despăgubire prin care se urmărește repararea unui prejudiciu pretins suferit ca urmare a unei eventuale nerespectări a termenului rezonabil de soluționare, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție de cinci ani prevăzut la articolul 46 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene trebuie să fie stabilit, atunci când o decizie a pus capăt termenului de soluționare în litigiu, la data la care această decizie a fost adoptată. Astfel, o asemenea dată constituie o dată certă, stabilită pe baza unor criterii obiective. Ea garantează respectarea principiului securității juridice și permite protecția drepturilor reclamantelor.
- 50 În prezenta cauză, reclamantele solicită repararea prejudiciului pe care pretind că l-ar fi suferit ca urmare a termenului de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06. Aceste cauze au fost finalizate prin Hotărârile din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673). Prin urmare, termenul de prescripție a început să curgă de la 16 noiembrie 2011.
- 51 Pe de altă parte, reclamantele au introdus acțiunile în prezenta cauză și au întrerupt astfel termenul de prescripție la 27 ianuarie 2015, și anume înaintea expirării termenului de cinci ani prevăzut la articolul 46 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Prin urmare, prezenta acțiune nu s-a prescris.
- 52 Ținând seama de cele ce precedă, cea de a doua cauză de inadmisibilitate trebuie respinsă.

Cu privire la fond

- 53 În temeiul articolului 340 al doilea paragraf TFUE, în materie de răspundere extracontractuală, Uniunea este obligată să repare, în conformitate cu principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre, prejudiciile cauzate de instituțiile sale sau de agenții săi în exercițiul funcțiilor lor.
- 54 Potrivit unei jurisprudențe constante, reiese din articolul 340 al doilea paragraf TFUE că angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii și exercitarea dreptului la repararea prejudiciului suferit depind de îndeplinirea unui ansamblu de condiții, și anume nelegalitatea comportamentului reproșat

instituțiilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul invocat (Hotărârea din 29 septembrie 1982, *Oleifici Mediterranei/CEE*, 26/81, EU:C:1982:318, punctul 16, și Hotărârea din 9 septembrie 2008, *FIAMM și alții/Consiliul și Comisia*, C-120/06 P și C-121/06 P, EU:C:2008:476, punctul 106).

- 55 În cazul în care una dintre aceste condiții nu este îndeplinită, acțiunea trebuie respinsă în întregime, fără a fi necesară examinarea celorlalte condiții ale răspunderii extracontractuale a Uniunii (Hotărârea din 14 octombrie 1999, *Atlanta/Comunitatea Europeană*, C-104/97 P, EU:C:1999:498, punctul 65; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 1994, *KYDEP/Consiliul și Comisia*, C-146/91, EU:C:1994:329, punctul 81). În plus, instanța Uniunii nu este obligată să examineze aceste condiții într-o ordine determinată (Hotărârea din 18 martie 2010, *Trubowest Handel și Makarov/Consiliul și Comisia*, C-419/08 P, EU:C:2010:147, punctul 42; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 9 septembrie 1999, *Lucaccioni/Comisia*, C-257/98 P, EU:C:1999:402, punctul 13).
- 56 În speță, reclamantele susțin, în primul rând, că durata procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06 a încălcat termenul rezonabil de soluționare. În al doilea rând, acestea arată că respectiva încălcare le-a cauzat un prejudiciu material care trebuie reparat.

Cu privire la pretinsa încălcare a termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06

- 57 Reclamantele arată că durata procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06 a încălcat termenul rezonabil de soluționare, ceea ce ar constitui o încălcare suficient de gravă a unei norme a dreptului Uniunii care are ca obiect conferirea de drepturi particularilor. În special, ele susțin că această încălcare este dovedită prin Hotărârile din 26 noiembrie 2013, *Kendrion/Comisia* (C-50/12 P, EU:C:2013:771) și *Groupe Gascogne/Comisia* (C-58/12 P, EU:C:2013:770). Acestea adaugă că cauzele T-76/06 și T-78/06, pe de o parte, și cauzele în care s-au pronunțat Hotărârile din 16 noiembrie 2011, *Kendrion/Comisia* (T-54/06, nepublicată, EU:T:2011:667), *Groupe Gascogne/Comisia* (T-72/06, nepublicată, EU:T:2011:671) și *Sachsa Verpackung/Comisia* (T-79/06, nepublicată, EU:T:2011:674), pe de altă parte, aveau același obiect (aceeași decizie a Comisiei), erau caracterizate prin fapte și printr-o cauză comparabile (aceeași înțelegere) și menționau circumstanțe procedurale identice sau foarte similare.
- 58 Reclamantele arată că fază orală a procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06 ar fi trebuit să fie deschisă la doi ani de la depunerea duplicii de către Comisie, adică la 12 februarie 2009 și, respectiv, la 6 octombrie 2008. Or, data ședinței le-ar fi fost comunicată la 14 ianuarie 2011. Ele deduc de aici că procedurile în cauzele T-76/06 și T-78/06 au depășit cu 24 de luni și, respectiv, cu 28 de luni termenul rezonabil de soluționare.
- 59 Curtea de Justiție a Uniunii Europene contestă aceste susțineri. Astfel, în primul rând, doar Tribunalul ar fi competent să soluționeze prezenta acțiune și nu ar fi posibil să se transpună, în cauzele T-76/06 și T-78/06, concluziile deduse de Curte în Hotărârile din 26 noiembrie 2013, *Kendrion/Comisia* (C-50/12 P, EU:C:2013:771) și *Gascogne/Comisia* (C-58/12 P, EU:C:2013:770). În al doilea rând, durata care s-a scurs între finalizarea fazei scrise a procedurii și deschiderea fazei orale a procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06 ar depăși doar cu 17 luni și, respectiv, cu 21 de luni durata medie a acestei etape a procedurii observate, în fața Tribunalului, între 2007 și 2010 în cauzele care priveau aplicarea dreptului concurenței. Pe de altă parte, durata totală a procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06 ar fi depășit cu doar 15 luni durata medie a procedurilor constatată, în fața Tribunalului, între 2006 și 2015 în cauzele care priveau aplicarea dreptului concurenței. În al treilea rând, cauzele T-76/06 și T-78/06 ar trebui calificate ca fiind complexe. În al patrulea rând, ar trebui să se țină seama de faptul că Curtea de Justiție a Uniunii Europene își desfășoară activitatea într-un mediu multilingv fără echivalent în Europa și chiar în lume. Pe de altă parte, în cele 15 cauze referitoare la acțiunile introduse împotriva Deciziei C(2005) 4634 s-ar fi utilizat șase limbi diferite. În al cincilea rând, ar

trebui să se țină seama de durata limitată a mandatului judecătorilor și de boala de lungă durată a unuia dintre membrii camerei căreia i-au fost atribuite cele două cauze în discuție. În al șaselea rând, comportamentul reclamantelor nu ar fi total fără legătură cu acumularea unei întârzieri în cauzele T-76/06 și T-78/06.

- 60 În această privință, trebuie subliniat că articolul 47 al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale prevede în special că „[o]rice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege”.
- 61 Un asemenea drept, a cărui existență a fost afirmată înainte de intrarea în vigoare a Cartei drepturilor fundamentale în calitate de principiu general al dreptului Uniunii, a fost considerat aplicabil în cadrul unei acțiuni în justiție împotriva unei decizii a Comisiei (a se vedea Hotărârea din 16 iulie 2009, *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Comisia*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, punctul 178 și jurisprudența citată).
- 62 În speță, este necesar să se constate că, în cauzele T-76/06 și T-78/06, procedura a început la 24 februarie 2006 cu depunerea la grefa Tribunalului a unei cereri introductive de către fiecare dintre reclamante și s-a finalizat cu pronunțarea Hotărârilor din 16 noiembrie 2011, *ASPLA/Comisia* (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și *Álvarez/Comisia* (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673). Astfel, durata procedurii în fiecare dintre aceste cauze a fost de aproximativ 5 ani și 9 luni.
- 63 Or, reiese dintr-o examinare detaliată a dosarului cauzei T-76/06 și, respectiv, al cauzei T-78/06 că durata procedurii în fiecare dintre ele nu poate fi justificată de niciuna dintre circumstanțele proprii cauzelor respective.
- 64 În primul rând, trebuie să se arate că cauzele T-76/06 și T-78/06 priveau litigii aferente existenței unei încălcări a normelor de concurență și că, potrivit jurisprudenței, cerința fundamentală a securității juridice de care trebuie să beneficieze operatorii economici, precum și obiectivul de a se asigura că pe piața internă nu este denaturată concurența prezintă un interes considerabil nu numai pentru reclamantul însuși și pentru concurenții săi, ci și pentru terți, din cauza numărului mare de persoane vizate și a intereselor financiare aflate în joc (Hotărârea din 16 iulie 2009, *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Comisia*, C-385/07 P, EU:C:2009:456, punctul 186).
- 65 În al doilea rând, trebuie să se constate că, în cauza T-76/06, o durată de aproximativ 3 ani și 10 luni, adică 46 de luni, s-a scurs între, pe de o parte, finalizarea fazei scrise a procedurii odată cu depunerea, la 16 februarie 2007, a duplicii Comisiei și, pe de altă parte, deschiderea fazei orale a procedurii la 23 noiembrie 2010. Pe de altă parte, în cauza T-78/06, o durată de aproximativ 4 ani și 2 luni, adică 50 de luni, s-a scurs între finalizarea fazei scrise a procedurii, la 9 octombrie 2006, și deschiderea fazei orale a procedurii, la 23 noiembrie 2010.
- 66 În această perioadă s-a procedat printre altele la sinteza argumentelor părților, la pregătirea cauzelor pentru judecată, la o analiză în fapt și în drept a litigiilor și la pregătirea fazei orale a procedurii. Astfel, durata acestei perioade depinde în special de complexitatea litigiului, precum și de comportamentul părților și de survenirea unor incidente procedurale.
- 67 În ceea ce privește complexitatea litigiului, mai întâi, trebuie amintit că cauzele T-76/06 și T-78/06 priveau acțiuni introduse împotriva unei decizii a Comisiei referitoare la o procedură de aplicare a articolului 101 TFUE.
- 68 Or, după cum reiese din dosarul cauzelor T-76/06 și T-78/06, acțiunile care privesc aplicarea dreptului concurenței de către Comisie prezintă un grad de complexitate superior altor tipuri de cauze, ținând seama în special de lungimea deciziei atacate, de volumul dosarului și de necesitatea efectuării unei aprecieri detaliate a unor fapte numeroase și complexe, adesea întinse în timp și în spațiu.

- 69 Prin urmare, o durată de 15 luni între finalizarea fazei scrise a procedurii și deschiderea fazei orale a procedurii constituie în principiu o durată adecvată pentru examinarea cauzelor care privesc aplicarea dreptului concurenței, precum cauzele T-76/06 și T-78/06.
- 70 În continuare, este necesar să se țină seama de împrejurarea că au fost formulate mai multe acțiuni împotriva Deciziei C(2005) 4634.
- 71 Astfel, acțiunile formulate împotriva aceleiași decizii adoptate de Comisie în temeiul dreptului concurenței al Uniunii necesită în principiu o examinare paralelă, chiar și în cazul în care aceste acțiuni nu sunt conexe. Această examinare paralelă este justificată în special de conexitatea acțiunilor menționate, precum și de necesitatea asigurării unei coerențe în analiza acestora și în răspunsul care trebuie dat.
- 72 În consecință, examinarea paralelă a unor cauze conexe poate justifica o prelungire cu o durată de o lună pentru fiecare cauză conexă suplimentară a perioadei cuprinse între finalizarea fazei scrise a procedurii și deschiderea fazei orale a acesteia.
- 73 În speță au fost formulate 15 acțiuni împotriva Deciziei C(2005) 4634. Cu toate acestea, pe de o parte, un reclamant a renunțat la acțiunea sa împotriva acestei decizii (Ordonanța din 6 iulie 2006, Cofira Sac/Comisia, T 43/06, nepublicată, EU:T:2006:192). Pe de altă parte, două acțiuni formulate împotriva Deciziei C(2005) 4634 au determinat pronunțarea Hotărârilor din 13 septembrie 2010, Trioplast Wittenheim/Comisia (T-26/06, nepublicată, EU:T:2010:387) și Trioplast Industrier/Comisia (T-40/06, EU:T:2010:388).
- 74 În aceste condiții, examinarea altor 12 cauze referitoare la acțiuni formulate împotriva Deciziei C(2005) 4634 a justificat o prelungire a procedurii cu 11 luni în cauza T-76/06 și în cauza T-78/06.
- 75 În consecință, o durată de 26 de luni (15 luni plus 11 luni) între finalizarea fazei scrise a procedurii și deschiderea fazei orale a procedurii era adecvată în principiu pentru examinarea fiecăreia dintre cauzele T-76/06 și T-78/06.
- 76 În ceea ce privește comportamentul părților și survenirea unor incidente procedurale în cauzele T-76/06 și T-78/06, perioada care s-a scurs între finalizarea fazei scrise a procedurii și deschiderea fazei orale a procedurii în fiecare dintre aceste cauze nu a fost nicidecum influențată de un asemenea comportament sau de survenirea unor asemenea incidente.
- 77 În sfârșit, trebuie să se țină seama de circumstanța că, în Decizia C(2005) 4634, Comisia a aplicat în solidar reclamantelor o amendă, pentru motivul că Armando Álvarez deținea 98,6 % din capitalul ASPLA și că se prezuma că prima dintre aceste societăți a exercitat, așadar, o influență decisivă asupra celei de a doua societăți. Astfel, în cadrul acțiunii formulate în cauza T-78/06, Armando Álvarez a solicitat anularea Deciziei C(2005) 4634 în măsura în care aceasta din urmă i-a imputat răspunderea pentru încălcarea constatată prin decizia menționată.
- 78 În consecință, cauzele T-76/06 și T-78/06 prezentau o legătură de conexitate extrem de strânsă, iar aceasta legătură de conexitate justifica examinarea cauzei T-78/06 împreună cu cauza T-76/06 și în același ritm ca și aceasta din urmă. Deși fază scrisă a procedurii în cauza T-78/06 a fost finalizată cu patru luni mai devreme decât faza scrisă a procedurii în cauza T-76/06, fază orală a procedurii în cauza T-78/06 nu putea fi deschisă, așadar, la o dată anterioară datei de deschidere a fazei orale a procedurii în cauza T-76/06.
- 79 De altfel, după cum reiese din dosarul cauzelor T-76/06 și T-78/06, camera care era competentă cu soluționarea acestor cauze s-a arătat, la 23 noiembrie 2010, favorabilă conexării cauzelor respective în vederea desfășurării fazei orale a procedurii, fără a aduce atingere observațiilor părților în fiecare dintre aceste cauze. În observațiile formulate cu privire la o eventuală conexare a cauzelor T-76/06 și

T-78/06, reclamantele au explicat fiecare că nu vedeau niciun obstacol în calea unei asemenea conexări în cazul în care Tribunalul trebuia să considere că aceasta putea contribui la eficacitatea procedurii. Cu toate acestea, Comisia s-a opus unei asemenea conexări, care nu a fost dispusă în cele din urmă.

- 80 În consecință, legătura de conexitate deosebit de strânsă dintre cauza T-76/08 și cauza T-78/06 a justificat o prelungire cu o perioadă de patru luni suplimentare a perioadei cuprinse între finalizarea fazei scrise a procedurii și deschiderea fazei orale a procedurii în cauza T-78/06.
- 81 În consecință, în raport cu circumstanțele specifice care caracterizează cauzele T-76/06 și T-78/06, în durata de 46 de luni care s-a scurs între finalizarea fazei scrise a procedurii și deschiderea fazei orale a procedurii în cauza T-76/06, precum și în durata de 50 de luni care s-a scurs între finalizarea fazei scrise a procedurii și deschiderea fazei orale a procedurii în cauza T-78/06 există o perioadă de inactivitate nejustificată de 20 de luni în fiecare dintre aceste două cauze.
- 82 În al treilea rând, examinarea dosarului cauzei T-76/06 și, respectiv, al cauzei T-78/06 nu a evidențiat nicio circumstanță care să permită să se concluzioneze în sensul existenței unei perioade de inactivitate nejustificate, pe de o parte, între data depunerii cererilor introductive și data depunerii duplicilor și, pe de altă parte, între deschiderea fazei orale a procedurii și pronunțarea Hotărârilor din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673).
- 83 Rezultă că procedura care a fost urmată în cauzele T-76/06 și T-78/06 și care s-a finalizat cu pronunțarea Hotărârilor din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673) a încălcat articolul 47 al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale prin faptul că a depășit cu 20 de luni termenul rezonabil de soluționare, ceea ce constituie o încălcare suficient de gravă a unei norme a dreptului Uniunii care are ca obiect conferirea unor drepturi particularilor.

Cu privire la prejudiciul material invocat și la presupusa legătură de cauzalitate

- 84 Potrivit unei jurisprudențe constante, prejudiciul a cărui reparare se solicită în cadrul unei acțiuni în răspundere extracontractuală a Uniunii trebuie să fie real și cert, fapt ce trebuie dovedit de reclamant (a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2006, Agraz și alții/Comisia, C-243/05 P, EU:C:2006:708, punctul 27 și jurisprudența citată). Revine acestuia din urmă sarcina de a prezenta dovezi concludente atât cu privire la existența, cât și cu privire la întinderea prejudiciului pe care îl invocă (a se vedea Hotărârea din 16 septembrie 1997, Blackspur DIY și alții/Consiliul și Comisia, C-362/95 P, EU:C:1997:401, punctul 31 și jurisprudența citată).
- 85 Tot potrivit unei jurisprudențe constante, condiția referitoare la legătura de cauzalitate prevăzută la articolul 340 al doilea paragraf TFUE privește existența unei legături suficient de directe de la cauză la efect între comportamentul instituțiilor și prejudiciu (Hotărârea din 18 martie 2010, Trubowest Handel și Makarov/Consiliul și Comisia, C-419/08 P, EU:C:2010:147, punctul 53, și Hotărârea din 14 decembrie 2005, Beamglow/Parlamentul și alții, T-383/00, EU:T:2005:453, punctul 193; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 4 octombrie 1979, Dumortier și alții/Consiliul, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 și 45/79, EU:C:1979:223, punctul 21). Revine reclamantului sarcina de a prezenta dovada existenței unei legături de cauzalitate între comportamentul reproșat și prejudiciul invocat (a se vedea Hotărârea din 30 septembrie 1998, Coldiretti și alții/Consiliul și Comisia, T-149/96, EU:T:1998:228, punctul 101 și jurisprudența citată).
- 86 În speță, în primul rând, reclamantele susțin în cererea introductivă că au suferit un prejudiciu material care ar consta într-o pierdere suferită, pe de o parte, ca urmare a plății pe durata excesivă medie de 25,5 luni a procedurii a unor dobânzi la quantumul amenzii care le-a fost aplicată prin Decizia C(2005) 4634 (denumite în continuare „dobânzi la quantumul amenzii”) și, pe de altă parte, ca urmare

a plății în aceeași perioadă excesivă a unor comisioane de constituire a garanțiilor bancare pe care le constituiseră pentru a nu plăti imediat cuantumul amenzii (denumite în continuare „comisioane de constituire a garanției bancare”). Acest prejudiciu ar trebui evaluat printr-un simplu calcul prorata bazat pe comisioanele de constituire a garanției bancare plătite între 20 februarie 2006 și 1 august 2014, precum și pe dobânzile la cuantumul amenzii plătite între 15 martie 2006 și 22 iulie 2014.

- 87 În al doilea rând, reclamantele susțin că legătura de cauzalitate dintre prejudiciul invocat și pretinsa încălcare a termenului rezonabil de soluționare este evidentă. Astfel, în cazul în care termenul rezonabil de soluționare nu a fost încălcat în cauzele T-76/06 și T-78/06, reclamantele nu ar fi trebuit să plătească timp de 25,5 luni dobânzi la cuantumul amenzii și comisioane de constituire a garanției bancare.
- 88 Curtea de Justiție a Uniunii Europene contestă, în primul rând, susținerile reclamantelor aferente prejudiciului material pe care l-ar fi suferit.
- 89 Cu titlu principal, aceasta arată că dobânzile la cuantumul amenzii și comisioanele de constituire a garanției bancare nu pot fi calificate drept prejudiciu. Astfel, pe de o parte, dobânzile la cuantumul amenzii ar constitui compensarea faptului că Comisia nu a putut dispune de o sumă de care avea dreptul să dispună și reclamantele ar beneficia de îmbogățire fără justă cauză în cazul în care li s-ar acorda o despăgubire pentru o sumă echivalentă acestor dobânzi. Pe de altă parte, comisioanele de constituire a garanției bancare ar fi o obligație liber acceptată de reclamante în schimbul posibilității care le-a fost oferită de a nu plăti imediat cuantumul amenzii. Prin urmare, întrucât această obligație implica obținerea unui avantaj, niciun element nu ar permite să se considere că este vorba despre un prejudiciu în sens strict.
- 90 În subsidiar, Curtea de Justiție a Uniunii Europene susține că metoda utilizată de reclamante pentru calcularea pretinsului prejudiciu material nu este corectă și nu permite estimarea acestuia. Pe de o parte, un calcul proporțional, precum cel efectuat de reclamante, nu ar permite să se calculeze partea din costuri care sunt imputabile perioadei care ar corespunde unei amânări nejustificate. Pe de altă parte, elementele utilizate de reclamante pentru a-și estima prejudiciul nu ar fi de natură să le permită calcularea prejudiciului ipotetic rezultat din pretinsa întârziere a procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06. Astfel, ar fi necesar, pentru evaluarea existenței unui prejudiciu ipotetic pe care l-ar fi suferit reclamantele ca urmare a întârzierii nejustificate a procedurii, să se compare costurile pe care acestea au trebuit să le suporte efectiv pentru a plăti amenda și cheltuielile ipotetice pe care ar fi trebuit să le suporte în cazul în care procedura nu ar fi fost amânată și în cazul în care acestea ar fi plătit amenda mai devreme. Or, ar fi foarte posibil ca, în anumite circumstanțe, să fie mai avantajos pentru o întreprindere să amâne plata amenzii, chiar dacă această plată amânată implică pentru ea obligația de a plăti dobânzi suplimentare la o rată fixă precum rata de 3,56 % stabilită de Comisie. În duplică, Curtea de Justiție a Uniunii Europene adaugă că plata amânată asigură, prin definiție, un avantaj și că avantajul respectiv există în speță.
- 91 În al doilea rând, Curtea de Justiție a Uniunii Europene susține că nu există o legătură de cauzalitate suficient de directă între, pe de o parte, pretinsul prejudiciu material aferent plății comisioanelor de constituire a garanției bancare și plății unor dobânzi la cuantumul amenzii și, pe de altă parte, încălcarea invocată a termenului rezonabil de soluționare. Astfel, acest prejudiciu material ar decurge din propria opțiune a reclamantelor de a nu-și îndeplini obligația de a plăti amenda în termenul acordat prin Decizia C(2005) 4634, deși această decizie constituia un titlu executoriu. Opțiunea reclamantelor ar fi existat în momentul în care acestea au decis să constituie o garanție bancară, precum și pe toată perioada în care ele au menținut garanția respectivă.

– Observații introductive

- 92 Trebuie să se sublinieze că articolul 2 din Decizia C(2005) 4634 prevedea că amenzile aplicate prin această decizie trebuiau să fie plătite în termen de trei luni de la comunicare. În temeiul articolului 86 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2342/2002 al Comisiei din 23 decembrie 2002 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO 2002, L 357, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 3), articolul 2 din această decizie prevedea că, la expirarea acestui termen de trei luni, dobânzile vor fi datorate automat la rata dobânzii utilizată de BCE pentru principalele operațiuni de refinanțare, în vigoare în prima zi calendaristică a lunii în care respectiva decizie a fost adoptată, majorată cu trei puncte procentuale și jumătate, respectiv o rată de 5,56 %.
- 93 În conformitate cu articolul 299 primul paragraf TFUE, Decizia C(2005) 4634 constituia titlu executoriu, întrucât aceasta cuprindea la articolul 2 o obligație pecuniară în sarcina reclamantelor. Pe de altă parte, introducerea unei acțiuni în anulare împotriva acestei decizii, în temeiul articolului 263 TFUE, nu a repus în discuție caracterul executoriu al deciziei respective, dat fiind că, potrivit articolului 278 TFUE, acțiunile cu care este sesizată Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu au efect suspensiv.
- 94 Atunci când Comisia a comunicat Decizia C(2005) 4634 reclamantelor, această instituție a arătat că, în cazul în care reclamantele ar iniția o procedură în fața Tribunalului sau a Curții, nicio măsură de recuperare nu ar fi luată atât timp cât cauza ar fi pendinte, în măsura în care erau îndeplinite două condiții înaintea datei împlinirii termenului de plată. În temeiul articolului 86 alineatul (5) din Regulamentul nr. 2342/2002, aceste două condiții erau următoarele: în primul rând, creanța Comisiei trebuia să producă dobânzi de la data expirării termenului de plată la rata de 3,56 %, în al doilea rând, o garanție bancară acceptabilă pentru Comisie, care să acopere atât datoria, cât și dobânzile sau majorările datoriei, trebuia furnizată înaintea datei limită de plată.
- 95 În înscrisurile depuse în prezenta cauză, reclamantele precizează că au decis să nu plătească imediat cuantumul amenzii care le-a fost aplicată și să constituie o garanție bancară, în conformitate cu posibilitatea care le-a fost oferită de Comisie, prin plata unor dobânzi la o rată de 3,56 %.
- 96 În lumina acestor observații trebuie să se examineze prejudiciul material invocat și presupusa legătură de cauzalitate dintre acest prejudiciu și încălcarea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06.

– Cu privire la plata dobânzilor la cuantumul amenzii

- 97 În primul rând, reiese din documentele prezentate de reclamante și din explicațiile furnizate oral de reprezentantul acestora, de care s-a luat act în procesul-verbal al ședinței, că Armando Álvarez este cea care, la 22 iulie 2014, a plătit cuantumul total al dobânzilor la cuantumul amenzii care au ajuns la scadență în cadrul procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06.
- 98 Rezultă că ASPLA nu a suferit în mod vădit un prejudiciu personal care ar consta în plata de dobânzi la cuantumul amenzii în perioada care corespunde depășirii termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06.
- 99 În al doilea rând, în ceea ce privește pretinsul prejudiciu care ar fi fost suferit de Armando Álvarez, trebuie să se constate că, dată fiind coroborarea articolului 299 primul paragraf TFUE cu articolul 278 TFUE, menționate la punctul 93 de mai sus, cuantumul amenzii aplicate prin Decizia C(2005) 4634 era datorat Comisiei în pofida introducerii unei acțiuni în anulare împotriva deciziei respective. Astfel, dobânzile la cuantumul amenzii, a căror rată era de 3,56 %, trebuie să fie calificate drept dobânzi de întârziere.

- 100 Pe de altă parte, trebuie arătat că, în cursul procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06, Armando Álvarez nu a plătit cuantumul amenzii și nici dobânzile de întârziere. Astfel, în cursul procedurii în cauzele respective, Armando Álvarez a beneficiat de suma care corespundea cuantumului acestei amenzi majorate cu dobânzile de întârziere.
- 101 Or, reclamantele nu aduc elemente care să permită să se demonstreze că, în perioada care corespunde depășirii termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06, cuantumul dobânzilor de întârziere, plătite ulterior Comisiei de către Armando Álvarez, a fost superior avantajului de care această societate a putut beneficia ca urmare a utilizării sumei egale cu cuantumul amenzii majorate cu dobânzile de întârziere. Cu alte cuvinte, reclamantele nu fac dovada că dobânzile la cuantumul amenzii care au curs în perioada care corespunde depășirii termenului rezonabil de soluționare erau superioare avantajului pe care Armando Álvarez l-a putut obține din neplata amenzii, majorată cu dobânzile care erau scadente la data la care a intervenit încălcarea termenului rezonabil de soluționare și cu dobânzile care au ajuns la scadență în timp ce continua această încălcare.
- 102 Rezultă că reclamantele nu fac dovada că, în perioada care corespunde depășirii termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06, Armando Álvarez a suferit o pierdere reală și certă ca urmare a plății dobânzilor de întârziere la cuantumul amenzii aplicate prin Decizia C(2005) 4634.
- 103 Prin urmare, cererea de reparare a pretinsului prejudiciu care constă în plata de către reclamante a unor dobânzi la cuantumul amenzii suplimentare trebuie să fie respinsă, fără să fie nevoie să se aprecieze existența legăturii de cauzalitate invocate.
- Cu privire la plata comisioanelor de constituire a garanției bancare
- 104 În primul rând, în ceea ce privește prejudiciul, reiese din dosar, pe de o parte, că ASPLA a constituit o garanție bancară pentru o sumă de 10 731 000 de euro, majorată cu dobânzi de întârziere, și, pe de altă parte, că Armando Álvarez a constituit mai multe garanții bancare la patru bănci diferite pentru o sumă totală de 31 269 000 de euro majorată cu dobânzi. În plus, elementele din dosar atestă că fiecare dintre reclamante a plătit, sub forma unor comisioane trimestriale, comisioane de constituire a garanției bancare în cursul procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06.
- 105 Astfel, în raport cu elementele din dosar, este necesar să se considere că fiecare dintre reclamante face dovada că a suferit personal un prejudiciu real și cert care constă într-o pierdere suferită ca urmare a plății comisioanelor de constituire a garanției bancare în perioada care corespunde depășirii termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06.
- 106 În al doilea rând, în ceea ce privește legătura de cauzalitate, trebuie arătat, pe de o parte, că, în cazul în care procedura în cauzele T-76/06 și T-78/06 nu ar fi depășit termenul rezonabil de soluționare, reclamantele nu ar fi trebuit să plătească comisioane de constituire a garanției bancare în perioada care corespunde acestei depășiri.
- 107 Prin urmare, există o legătură de la cauză la efect între încălcarea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 și survenirea prejudiciului care a fost suportat de reclamante și care constă într-o pierdere suferită ca urmare a plății de către fiecare dintre ele a comisioanelor de constituire a garanției bancare în perioada care corespunde depășirii acestui termen rezonabil de soluționare.
- 108 Pe de altă parte, este necesar să se sublinieze că, desigur, comportamentul reproșat trebuie să fie cauza determinantă a prejudiciului (Ordonanța din 31 martie 2011, Mauerhofer/Comisia, C-433/10 P, nepublicată, EU:C:2011:204, punctul 127, și Hotărârea din 10 mai 2006, Galileo International Technology și alții/Comisia, T-279/03, EU:T:2006:121, punctul 130; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 18 martie 2010, Trubowest Handel și Makarov/Consiliul și Comisia, C-419/08 P,

EU:C:2010:147, punctul 61). Cu alte cuvinte, chiar în cazul unei eventuale contribuții a instituțiilor la prejudiciul pentru care se solicită despăgubirea, contribuția menționată ar putea fi prea îndepărtată în temeiul unei răspunderi care revine altor persoane, eventual reclamantului (Hotărârea din 18 martie 2010, Trubowest Handel și Makarov/Consiliul și Comisia, C-419/08 P, EU:C:2010:147, punctul 59, și Ordonanța din 31 martie 2011, Mauerhofer/Comisia, C-433/10 P, nepublicată, EU:C:2011:204, punctul 132).

- 109 De altfel, s-a statuat deja că un prejudiciu invocat care constă în comisioane de constituire a garanției bancare plătite de o societate sancționată printr-o decizie a Comisei anulată ulterior de Tribunal nu rezultă în mod direct din nelegalitatea acestei decizii, pentru motivul că acest prejudiciu rezultă din propria opțiune a acestei societăți de a constitui o garanție bancară pentru a nu executa obligația de a plăti amenda în termenul acordat prin decizia în litigiu [a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 aprilie 2005, Holcim (Deutschland)/Comisia, T-28/03, EU:T:2005:139, punctul 123, și Ordonanța din 12 decembrie 2007, Atlantic Container Line și alții/Comisia, T-113/04, nepublicată, EU:T:2007:377, punctul 38].
- 110 Cu toate acestea, în speță trebuie să se arate că, *primo*, în februarie 2006, cu alte cuvinte în momentul în care reclamantele au introdus acțiunile și în momentul în care acestea au constituit una sau, respectiv, mai multe garanții bancare, încălcarea termenului rezonabil de soluționare era imprevizibilă. În plus, reclamantele se puteau aștepta în mod legitim ca acțiunile lor respective să fie soluționate într-un termen rezonabil.
- 111 *Secundo*, depășirea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 a intervenit ulterior alegerii inițiale efectuate de reclamante de a constitui garanții bancare.
- 112 Astfel, faptele din prezenta cauză diferă în mod substanțial de cele care au fost constatate în Hotărârea din 21 aprilie 2005, Holcim (Deutschland)/Comisia (T-28/03, EU:T:2005:139), și în Ordonanța din 12 decembrie 2007, Atlantic Container Line și alții/Comisia (T-113/04, nepublicată, EU:T:2007:377), menționate la punctul 109 de mai sus. Prin urmare, contrar susținerilor Curții de Justiție a Uniunii Europene, nu se poate ca legătura dintre depășirea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 și plata comisiunilor de constituire a garanției bancare în perioada care corespunde acestei depășiri să fi fost ruptă de alegerea inițială efectuată de reclamante de a nu plăti imediat amenda aplicată prin Decizia C(2005) 4634 și de a constitui o garanție bancară.
- 113 Rezultă că există o legătură de cauzalitate suficient de directă între încălcarea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 și pierderea suferită de reclamante ca urmare a plății comisiunilor de constituire a garanției bancare în perioada care corespunde depășirii termenului respectiv.
- 114 În al treilea rând, mai întâi, trebuie amintit că reclamantele invocă o încălcare a termenului rezonabil de soluționare doar în cauzele T-76/06 și T-78/06. Prin urmare, acestea nu invocă o încălcare a termenului rezonabil de soluționare ca urmare a duratei totale a procedurii, pe de o parte, în cauza T-76/06 împreună cu cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 22 mai 2014, ASPLA/Comisia (C-35/12 P, EU:C:2014:348), și, pe de altă parte, în cauza T-78/06 împreună cu cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 22 mai 2014, Armando Álvarez/Comisia (C-36/12 P, EU:C:2014:349).
- 115 Astfel, în speță s-a constatat doar că procedurile în cauzele T-76/06 și T-78/06 au încălcat termenul rezonabil de soluționare (a se vedea punctul 83 de mai sus).
- 116 În continuare, încălcarea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 a încetat odată cu pronunțarea Hotărârilor din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673).

- 117 Așadar, începând cu 16 noiembrie 2011, reclamantele au avut posibilitatea să aprecieze, pe de o parte, existența unei încălcări a termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 și, pe de altă parte, prejudiciul pe care acestea l-au suferit ca urmare a plății comisioanelor de constituire a garanției bancare în perioada corespunzătoare depășirii termenului respectiv.
- 118 În sfârșit, Decizia C(2005) 4634, prin care s-a aplicat o amendă reclamantelor, a rămas definitivă abia la 22 mai 2014, iar posibilitatea oferită de Comisie de a constitui o garanție bancară a încetat la această dată ca urmare a opțiunii reclamantelor de a declara recurs împotriva Hotărârilor din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673).
- 119 Rezultă că plata comisioanelor de constituire a garanției bancare după pronunțarea Hotărârilor din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673), care au pus capăt încălcării termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06, nu prezintă o legătură de cauzalitate suficient de directă cu această încălcare, întrucât plata unor asemenea comisioane decurge din alegerea personală și autonomă a reclamantelor, ulterior încălcării respective, de a nu plăti amenda, de a nu solicita suspendarea executării Deciziei C(2005) 4634 și de a declara recurs împotriva hotărârilor menționate mai sus.
- 120 Din ansamblul considerațiilor de mai sus rezultă că există o legătură de cauzalitate suficient de directă între, pe de o parte, încălcarea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 și, pe de altă parte, prejudiciul care a fost suferit de reclamante înaintea pronunțării Hotărârilor din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673), și care constă în plata comisioanelor de constituire a garanției bancare în perioada care corespunde depășirii acestui termen rezonabil.
- Cu privire la evaluarea prejudiciului material suferit
- 121 În primul rând, trebuie amintit că durata procedurii în cauzele T-76/06 și T-78/06 a depășit cu 20 de luni termenul rezonabil de soluționare în fiecare dintre aceste cauze (a se vedea punctul 83 de mai sus).
- 122 În al doilea rând, s-a constatat la punctele 116-120 de mai sus că încălcarea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 a încetat la 16 noiembrie 2011 și că există o legătură de cauzalitate suficient de directă între, pe de o parte, încălcarea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 și, pe de altă parte, prejudiciul care a fost suferit de reclamante „înainte” de pronunțarea Hotărârilor din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673).
- 123 Astfel, depășirea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 a intervenit cu 20 de luni înainte de pronunțarea Hotărârilor din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673), respectiv la 16 martie 2010, și de la această dată reclamantele au suferit un prejudiciu material.
- 124 Ca răspuns la o întrebare scrisă adresată de Tribunal, reclamantele au explicat, prin scrisoarea din 10 octombrie 2016, că au început să sufere un prejudiciu la doi ani de la depunerea duplicii Comisiei, cu alte cuvinte la 6 octombrie 2008 în cauza T-78/06 și la 12 februarie 2009 în cauza T-76/06.
- 125 Pe de altă parte, deși acestea nu au fost întrebate în această privință de către Tribunal, reclamantele au adăugat în răspunsul lor din 10 octombrie 2016 că prejudiciul lor încetase odată cu comunicarea datei ședinței în cauzele T-76/06 și T-78/06.
- 126 În sfârșit, reiese din dosarul cauzei T-76/06 și, respectiv, al cauzei T-78/06 că data ședinței în fiecare dintre aceste cauze a fost comunicată reclamantelor la 14 ianuarie 2011.

- 127 Or, rezultă din normele care reglementează procedura în fața instanțelor Uniunii, în special din articolul 21 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și din articolul 44 alineatul (1) din Regulamentul de procedură din 2 mai 1991, că litigiul este în principiu determinat și delimitat de părți și că instanța Uniunii nu se poate pronunța *ultra petita* (Hotărârea din 10 decembrie 2013, Comisia/Irlanda și alții, C-272/12 P, EU:C:2013:812, punctul 27, și Hotărârea din 3 iulie 2014, Electrabel/Comisia, C-84/13 P, nepublicată, EU:C:2014:2040, punctul 49).
- 128 Astfel, Tribunalul nu poate să se îndepărteze de cererea reclamantelor și să decidă din oficiu să repare un prejudiciu suferit de acestea ulterior datei de 14 ianuarie 2011, cu alte cuvinte într-o perioadă diferită cronologic de cea în care acestea susțin că au suferit un prejudiciu.
- 129 În consecință, în speță, prejudiciul care poate fi reparat corespunde comisioanelor de constituire a garanției bancare plătite de reclamante între 16 martie 2010 și 14 ianuarie 2011.
- 130 În al treilea rând, reiese din înscrisurile prezentate de reclamante că acestea din urmă au plătit comisioane de constituire a garanției bancare pe o bază trimestrială.
- 131 Elementele din dosar atestă că, în perioada cuprinsă între 16 martie 2010 și 14 ianuarie 2011, ASPLA a plătit următoarele comisioane trimestriale de constituire a garanției bancare:

Trimestre	Sumă trimestrială	Lună	Comisioane (euro)
20.2.2010-19.5.2010	12 259,43	2	8 172,95
20.5.2010-19.8.2010	12 259,43	3	12 259,43
20.8.2010-19.11.2010	12 259,43	3	12 259,43
20.11.2010-19.2.2011	12 259,43	3	12 259,43
		Total	44 951,24

- 132 Astfel, comisioanele de constituire a garanției bancare plătite de ASPLA în perioada cuprinsă între 16 martie 2010 și 14 ianuarie 2011 s-au ridicat la 44 951,24 euro.
- 133 Pe de altă parte, elementele din dosar atestă că, în perioada cuprinsă între 16 martie 2010 și 14 ianuarie 2011, Armando Álvarez a plătit următoarele comisioane trimestriale de constituire a garanției bancare:

gstaIjejeHOTĂRĂREA DIN 17.2.2017 – CAUZA T-40/15
ASPLA ȘI ARMANDO ÁLVAREZ/UNIUNEA EUROPEANĂ

	Trimestre	Sumă trimestrială	Lună	Comisioane (euro)
	21.2.2010-20.5.2010	6 109,09	2	4 072,73
Banca A	21.5.2010-20.8.2010	6 156,34	3	6 156,34
	21.8.2010-28.11.2010	6 203,59	3	6 203,59
	29.11.2010-20.2.2011	6 290,57	3	6 290,57
				22 723,23
	22.2.2010-21.5.2010	6 000,00	2	4 000,00
Banca B	22.5.2010-21.8.2010	6 000,00	3	6 000,00
	22.8.2010-21.11.2010	6 000,00	3	6 000,00
	22.11.2010-21.2.2011	6 000,00	3	6 000,00
				22 000,00
	22.2.2010-21.5.2010	5 839,91	2	3 893,27
Banca C	21.5.2010-23.8.2010	5 839,91	3	5 839,91
	23.8.2010-22.11.2010	5 839,91	3	5 839,91
	22.11.2010-21.2.2011	5 839,91	3	5 839,91
				21 413,00
	16.2.2010-15.5.2010	12 075,34	2	8 050,23
Banca D	16.5.2010-15.8.2010	12 180,34	3	12 180,34
	16.8.2010-15.11.2010	12 285,34	3	12 285,34
	16.11.2010-15.2.2011	12 390,34	3	12 390,34
				44 906,25
			Total	111 042,48

- 134 Astfel, comisioanele de constituire a garanției bancare plătite de Armando Álvarez în perioada cuprinsă între 16 martie 2010 și 14 ianuarie 2011 s-au ridicat la 111 042,48 euro.
- 135 Ținând seama de considerațiile de mai sus, este necesar să se acorde o despăgubire în cuantum de 44 951,24 euro societății ASPLA și o despăgubire în cuantum de 111 042,48 euro societății Armando Álvarez pentru repararea prejudiciului material cauzat acestora de încălcarea termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și, respectiv, T-78/06 și care constă în plata comisioanelor suplimentare de constituire a garanției bancare.
- Cu privire la dobânzi
- 136 Astfel cum reiese din primul lor capăt de cerere, reclamantele solicită Tribunalului să adauge la cuantumul despăgubirii pe care îl poate acorda acestora dobânzi compensatorii și moratorii la rata aplicată de BCE pentru principalele sale operațiuni de refinanțare, majorată cu două puncte procentuale, începând de la data introducerii acțiunii.
- 137 În această privință, trebuie să se distingă între dobânzile compensatorii și dobânzile moratorii (Hotărârea din 27 ianuarie 2000, Mulder și alții/Consiliul și Comisia, C-104/89 și C-37/90, EU:C:2000:38, punctul 55).
- 138 În primul rând, în ceea ce privește dobânzile compensatorii, trebuie amintit că consecințele nefavorabile care rezultă din intervalul de timp care s-a scurs între survenirea faptului prejudiciabil și evaluarea despăgubirilor nu pot fi ignorate, în măsura în care este necesar să se țină seama de deprecierea monetară (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 februarie 1994, Grifoni/Comisia, C-308/87, EU:C:1994:38, punctul 40, și Hotărârea din 13 iulie 2005, Camar/Consiliul și Comisia, T-260/97, EU:T:2005:283, punctul 138). Dobânzile compensatorii urmăresc să compenseze scurgerea timpului până la evaluarea judiciară a cuantumului prejudiciului, independent de orice întârziere imputabilă debitorului (Hotărârea din 12 februarie 2015, Comisia/IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, punctul 37).
- 139 Finalul perioadei ce dă dreptul la această reevaluare monetară trebuie în principiu să coincidă cu data pronunțării hotărârii prin care se constată obligația de reparare a prejudiciului suferit de reclamant (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 mai 1992, Mulder și alții/Consiliul și Comisia, C-104/89 și C-37/90, EU:C:1992:217, punctul 35, Hotărârea din 13 iulie 2005, Camar/Consiliul și Comisia, T-260/97, EU:T:2005:283, punctele 142 și 143, și Hotărârea din 26 noiembrie 2008, Agraz și alții/Comisia, T-285/03, nepublicată, EU:T:2008:526, punctele 54 și 55).
- 140 În speță, în ceea ce privește despăgubirea datorată reclamantelor pentru repararea prejudiciului moral pe care l-a suferit fiecare dintre ele, reiese din jurisprudența citată la punctul 138 de mai sus că reclamantele ar avea dreptul să solicite ca la această despăgubire să se adauge dobânzi compensatorii începând cu 16 martie 2010.
- 141 Cu toate acestea, prin intermediul primului capăt de cerere, reclamantele solicită, astfel cum au subliniat prin scrisoarea din 6 decembrie 2016, să se adauge la cuantumul despăgubirilor la care ar avea dreptul dobânzi compensatorii „de la data introducerii acțiunii” în prezenta cauză, cu alte cuvinte începând cu 27 ianuarie 2015.
- 142 În consecință, dobânzile compensatorii care trebuie să se adauge la despăgubirea datorată fiecăreia dintre reclamante pentru repararea prejudiciului material pe care acestea l-au suferit încep să curgă de la 27 ianuarie 2015 în conformitate cu solicitarea formulată de reclamante.

- 143 Pe de altă parte, reclamantele, care invocă o pierdere suferită, nu furnizează nicio dovadă care să permită să se demonstreze că comisioanele de constituire a garanției bancare plătite de ASPLA între 16 martie 2010 și 14 ianuarie 2011, precum și comisioanele de constituire a garanției bancare plătite de Armando Álvarez între 16 martie 2010 și 14 ianuarie 2011 ar fi putut produce dobânzi a căror rată ar fi cea utilizată de BCE pentru principalele sale operațiuni de refinanțare, majorată cu două puncte procentuale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 ianuarie 2000, Mulder și alții/Consiliul și Comisia, C-104/89 și C-37/90, EU:C:2000:38, punctul 219, și Hotărârea din 26 noiembrie 2008, Agraz și alții/Comisia, T-285/03, nepublicată, EU:T:2008:526, punctul 49).
- 144 Astfel, reclamantele nu pot solicita aplicarea unor dobânzi compensatorii calculate pe baza ratei utilizate de BCE pentru principalele sale operațiuni de refinanțare, majorată cu două puncte procentuale.
- 145 În schimb, deprecierea monetară legată de trecerea timpului se reflectă în rata anuală a inflației constatată, pentru perioada în cauză, de Eurostat (Oficiul de Statistică al Uniunii Europene) în statul membru în care reclamantele sunt stabilite (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 ianuarie 2000, Mulder și alții/Consiliul și Comisia, C-104/89 și C-37/90, EU:C:2000:38, punctele 220 și 221, Hotărârea din 13 iulie 2005, Camar/Consiliul și Comisia, T-260/97, EU:T:2005:283, punctul 139, și Hotărârea din 26 noiembrie 2008, Agraz și alții/Comisia, T-285/03, nepublicată, EU:T:2008:526, punctul 50).
- 146 În consecință, rata dobânzilor compensatorii care trebuie să se adauge la despăgubirea datorată fiecăreia dintre reclamante pentru repararea prejudiciului material pe care l-au suferit acestea corespunde ratei anuale a inflației constatate de Eurostat în statul membru în care aceste societăți sunt stabilite. Aceste dobânzi compensatorii se aplică pentru perioada cuprinsă între 27 ianuarie 2015 și data pronunțării prezentei hotărâri, în limita cererii reclamantelor, în ceea ce privește fiecare dintre acestea.
- 147 În al doilea rând, în ceea ce privește dobânzile moratorii, reiese din jurisprudență că obligația de a plăti asemenea dobânzi se naște în principiu de la pronunțarea hotărârii prin care se constată obligația de reparare a prejudiciului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 iunie 1990, Sofrimport/Comisia, C-152/88, EU:C:1990:259, punctul 32 și jurisprudența citată).
- 148 Pentru stabilirea ratei dobânzilor moratorii, este adecvat să se țină seama de articolul 83 alineatul (2) litera (b) și de articolul 111 alineatul (4) litera (a) din Regulamentul delegat (UE) nr. 1268/2012 al Comisiei din 29 octombrie 2012 privind normele de aplicare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (JO 2012, L 362, p. 1). În temeiul acestor dispoziții, rata dobânzii pentru creanțele neplătite în termenul stabilit este rata utilizată de BCE pentru principalele sale operațiuni de refinanțare, astfel cum este publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C, în vigoare în prima zi calendaristică a lunii în care datoria devine scadentă, majorată cu trei puncte procentuale și jumătate.
- 149 În speță, este necesar să se considere că despăgubirile prevăzute la punctul 135 de mai sus, inclusiv dobânzile compensatorii care se adaugă la despăgubirea datorată pentru repararea prejudiciului material suferit de fiecare dintre reclamante, trebuie să fie majorate cu dobânzi moratorii de la data pronunțării prezentei hotărâri și până la plata integrală.
- 150 Pe de altă parte, cuantumul acestei majorări trebuie să fie stabilit în limita cererii reclamantelor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 mai 1992, Mulder și alții/Consiliul și Comisia, C-104/89 și C-37/90, EU:C:1992:217, punctul 35, și Hotărârea din 8 mai 2007, Citymo/Comisia, T-271/04, EU:T:2007:128, punctul 184).

- 151 Prin urmare, rata dobânzilor moratorii va fi cea stabilită de BCE pentru principalele sale operațiuni de refinanțare, majorată cu două puncte procentuale, astfel cum solicită reclamantele.
- Concluzie cu privire la cuantumul despăgubirilor și la dobânzi
- 152 Ținând seama de ansamblul considerațiilor de mai sus, prezenta acțiune trebuie admisă în parte în măsura în care urmărește repararea prejudiciului material suferit de reclamante ca urmare a încălcării termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06.
- 153 Despăgubirea datorată ASPLA pentru repararea prejudiciului material pe care l-a suferit ca urmare a plății comisioanelor suplimentare de constituire a garanției bancare se ridică la 44 951,24 euro, majorată cu dobânzi compensatorii începând cu 27 ianuarie 2015 și până la pronunțarea prezentei hotărâri, la rata anuală a inflației constatată de Eurostat în statul membru în care această societate este stabilită.
- 154 Despăgubirea datorată Armando Álvarez pentru repararea prejudiciului material pe care l-a suferit ca urmare a plății comisioanelor suplimentare de constituire a garanției bancare se ridică la 111 042,48 euro, majorată cu dobânzi compensatorii începând cu 27 ianuarie 2015 și până la pronunțarea prezentei hotărâri, la rata anuală a inflației constatată de Eurostat în statul membru în care această societate este stabilită.
- 155 Cuantumul despăgubirilor menționate la punctele 153 și 154 de mai sus, inclusiv dobânzile compensatorii care se adaugă la despăgubirea datorată fiecăreia dintre reclamante pentru repararea prejudiciului material pe care acestea l-au suferit, va fi majorat cu dobânzi moratorii în condițiile stabilite la punctele 149 și 151 de mai sus.
- 156 Respinge în rest acțiunea.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 157 În temeiul articolului 134 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată în cazul în care părțile cad fiecare în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere. Totuși, în cazul în care împrejurările cauzei justifică acest lucru, Tribunalul poate decide ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, o parte să suporte o fracțiune din cheltuielile de judecată efectuate de cealaltă parte.
- 158 În speță, capetele de cerere pe fond ale reclamantelor au fost admise în parte. Totuși, acestea au căzut în pretenții în mare măsură în ceea ce privește cererea lor de despăgubiri. În aceste condiții, având în vedere ansamblul circumstanțelor cauzei, este necesar să se decidă că fiecare parte va suporta propriile cheltuieli de judecată.
- 159 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, statele membre și instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Trebuie să se decidă că Comisia va suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă)

declară și hotărăște:

- 1) **Obligă Uniunea Europeană, reprezentată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, la plata unei despăgubiri de 44 951,24 euro către Plásticos Españoles, SA (ASPLA) și la plata unei despăgubiri de 111 042,48 euro către Armando Álvarez, SA pentru prejudiciul material suferit de fiecare dintre aceste societăți ca urmare a încălcării termenului rezonabil de soluționare în cauzele în care s-au pronunțat Hotărârile din 16 noiembrie 2011, ASPLA/Comisia (T-76/06, nepublicată, EU:T:2011:672) și Álvarez/Comisia (T-78/06, nepublicată, EU:T:2011:673). Fiecare dintre aceste despăgubiri va fi reevaluată prin calcularea de dobânzi compensatorii începând cu 27 ianuarie 2015 și până la pronunțarea prezentei hotărâri, la rata anuală a inflației constatată pentru perioada în cauză de Eurostat (Oficiul de Statistică al Uniunii Europene) în statul membru în care sunt stabilite aceste societăți.**
- 2) **Fiecare dintre despăgubirile menționate la punctul 1) de mai sus va fi majorată cu dobânzi moratorii de la data pronunțării prezentei hotărâri și până la plata integrală, la rata stabilită de Banca Centrală Europeană (BCE) pentru principalele sale operațiuni de refinanțare, majorată cu două puncte procentuale.**
- 3) **Respinge în rest acțiunea.**
- 4) **ASPLA și Armando Álvarez, pe de o parte, și Uniunea, reprezentată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, pe de altă parte, suportă propriile cheltuieli de judecată.**
- 5) **Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Papasavvas

Labucka

Bieliūnas

Kreuschitz

Forrester

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 17 februarie 2017.

Semnături

Cuprins

Istoricul cauzei	2
Procedura și concluziile părților	2
În drept	5
Cu privire la admisibilitate	5
Cu privire la cauza de inadmisibilitate invocată cu titlu principal și întemeiată pe lipsa de claritate și de precizie a cererii introductive	5
Cu privire la cauza de inadmisibilitate invocată cu titlu subsidiar și întemeiată pe prescripția termenului de introducere a cererii de despăgubiri pentru prejudiciul material invocat	6
Cu privire la fond	7
Cu privire la pretinsa încălcare a termenului rezonabil de soluționare în cauzele T-76/06 și T-78/06 ..	8
Cu privire la prejudiciul material invocat și la presupusa legătură de cauzalitate	11
– Observații introductive	13
– Cu privire la plata dobânzilor la quantumul amenzii	13
– Cu privire la plata comisioanelor de constituire a garanției bancare	14
– Cu privire la evaluarea prejudiciului material suferit.....	16
– Cu privire la dobânzi	19
– Concluzie cu privire la quantumul despăgubirilor și la dobânzi	21
Cu privire la cheltuielile de judecată	21